

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 25.

LÖRNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 14 FEBRUARI, 1917.

No. 7

Nuett och framtiden.

(Ur idén, af ELIN WÄGNER.)

Ett knoppande björkris slår ut i grönska, när man kastar det på elden. Så ha också långsamt skevande utvecklingsprocesser under kriget nått en hastig mognad. En af dem är forskningen af kvinnoarbetet. Omflyttningen af den ledigverda kvinnliga arbetskraften från ett departement i världshushållningen till ett annat skedd förut endast steg för steg med framstötter och reträtter. De flästa män och kvinnor förstod knappast hvad det var som skedd. Man diskuterade de enskilda fallen, man sökte förklaringen här eller där, i smitto samma exempel eller i enskilda lymskred, i stället för att söka den en obönhörlig ekonomisk lag. De senaste årtiondena ha kännetecknats af kampen om arbetet mellan män och kvinnor och af begreppsvirringen under denna kamp. Männen ha ansett sig ha sentimentala och ekonomiska skäl för att söka hålla kvinnorna en bloc inom marginalen, men i praktiken ha de måst böja sig för en lag, som var starkare än de. Kvinnorna kunna också ha haft skäl för att önska slippa möta de problem, som måste lösas af den yrkesarbetsande kvinnan, men äfven deras fiendlighet har måst följia med strömmen och göra det bästa af det. Somliga ha kunnat stöta andra gränslinjer öfver hvad som i själva verket icke varit erkänd. Ja, man kunde före kriget skapa tydliga tecken på att de åter hoppyfla reaktionerna krafterna kände sig för efter möjligheter att så småningom mota henne bort från arbetsmarknaden.

Hvem skulle ha trott, att det skulle bli världskriget förbehållet att bereda kvinnorna rum och med ett språng föra förhållandena framåt? Det är i alla fall så, att man kan säga, att världskriget gifvit dem rätt, som påstått att kvinnorna framtid trots allt låg i yrkesarbetet, och att de måste inrätta sig därefter. Det är ingen öfverdrifit att påstå, att problemet att hålla samhället i gång under det långa kriget skulle varit öfölsigt, om kvinnorna stått kvar i utveckling, där man helst velat behålla dem utanför i midten på 1900-talet. Skulle kvinnorna kunnat gå ut det skyddande hemmet, obekanta med världen och ovana att röra sig där, direkt till det krävande arbetet, de mångfaldiga yrken de nu bekämpa? Nej, omöjligt. De många handbrytarkerna, de som voro de första här, och de första där, men som nu hvilat i sina krafvar, voro förutsvinningar på sitt sätt och utan att veta det för samhällens styrka i en tid af enorm påfrestning. Det långsamma nedrytet af förmågan och de långsamma trängningen var nödvändig för prestationen af i dag, de krigsförande länderna. Den kvinnotyp, tiden behöfde, fanns skapad, det som hänade den under skapelsearbetet, erkännade den nu. Vi höra det ständigt från alla håll. De inse, att hon sitter på en drottningstron eller slingsar sig kring ekens stam, är otänkbara som normalt yttre under den tid som kvinnan hvilar för borj och slutar med erotiken passat håller inte eller står sig i världskrigets eldörf. En sådan kvinnotyp paralyseras, när hon berövas hufvudvillkoret för sitt liv. Hon drager icke till sjökörsbåken, icke till ånka, icke till ensamhet.

Och vi behöva, framtiden behöfver icke bli en kvinna, som kan arbeta, utan också en som kan vara ensam, på egen hand fylla ut och finna en form för sitt liv. Den europeiska kvinnan som nu inte träd ut i lifvet möta där sannolikheten af att någas leva i ensamhet. Disproportionen mellan män och kvinnor är så stor, att en mängd kvinnor måst bli utan män, såvida de icke vilja gå in på att dela en man med andra. I en sådan situation måste vi vara tacksamma för hvarje ens af världshetskänslan och själbehållning som kvinnorna äga, tacksamma för det uppfostringsarbe, som är undagöring af kvinnoskapskämparna såvida naturligtvis vi hålla på omgamlingen som ideal och hålla på den västerländska formen för samlit motstå till den österländska. Det är svårt att säga om männen komma ut till konsekvensen af sitt erkännande af den kvinnliga arbetsmyrten ända därhän att de föredra den vid det erotiska urvalet. Om man fin- ga ömna af erfarenheten det väl snarare trott, att de komma att först och främst ta hand om de kvinnor, som ha svårast att vara utan dem. Det måste i hvarje fall bli öfver en stor grupp af kvinnor, som icke dras in i familjelivets ring, som måste gå ut i världen och sköta sitt arbete ensamt, och hvilka hjärtan måste bli ärens kloster, sedan det icke längre finnes någon tillflykt bakom vägga murar. Det är inte glädjande perspektivet men det är alla händelser bättre än de visioner af harem, som bland dyka upp, harem som drifbank för soldater af 1935 års klass. Skall medges att den allmänna fattighuset kommer att bli en god båndsförant åt dyden. Måneligheten får lära sig att böja sig. Men i alla fall ligger sedernas renhet och uppehållande af kärlekslivet ideal också i deras händer, som veta att stå fast.

Fran hvilka sidor man än ser saken, blir resultatet alltså det, att den

Svensk pressad till tysk krigstjänst.

Kommer loss, men blir i stället satt i fängelse.

EN "EGENDOMLIG" SAK.

Bland de svenskar som tyskarna funnit skäl att inbruka finns en som sina öden i Tyskland berättar en märklig historia. Han heter Erik Isakson och är från Haparanda. Han blef på sin tid af en värfvare lockad att fara till Tyskland, där, han skulle få civilt arbete med en afönning af 7-10 mark om dagen. Nedresan gick flottliga rutter behöfdes för landstigningen i Sassinitz, utan det var bara att säga "L. L.", så erhöles fri passage. Från Sassinitz fick Isakson i sällskap med en hel del finnar fara till Hamburg och därifrån vidare till en plats som heter Lockstedt, ett par mil från sistnämnda stad. Anländ dit, befann han sig i ett öfverräkning med ett militärläger, sattes in i ledet och fick börja exercera. Detta var ju inte hvad han tänkt sig, men hans protest varaste man sig inte vid, utan det var bara att marschera på. I åtta månader förtog det slutna med ansträngande öfningar och hård behandling, men så lyckades Isakson smugla i väg ett bref med en tysk marinsoldat till svenska konsulin i Hamburg. Denne ingrep, och Isakson slapp från krigstjänsten. Efter att han gått systerlös en vecka i läget skickades han till Berlin och inattes i förvaringshuset Polizei-Präsidium, dock med löfte att han omedelbart skulle få fara hem till Sverige, bara man fick ordning med nödiga papper för honom. Detta var den 2 juni i följ, och Isakson torde ännu sitta kvar där när svenska åmnästnarna gjorde han det för kort tid sedan. I stället för att få antranda hemresan fördes han påföljande dag till ett nytt fängelse i Moabit. Där inställdes han inför en ung assessor vid namn Schachian, som meddelade att han skulle få resa om en vecka. Denna vecka blef mycket lång. Den räckte till i slutet af oktober, då Isakson åter inkallades för samma assessor, som nu åtminstone gaf ett klart besked: han måste stanna i fängelset till krigets slut.

Isakson själv uppger att flera svenska undersåtar upplefde alldeles detsamma som han, en uppgift som emellertid icke kunnat på något sätt kontrolleras. I utrikesdepartementet kände man något till fallet Isakson. Man hade konstaterat att han var svensk och hade intrycket att det var en "egendomlig" sak. Hur det nu är med honom hade man inte reda på, men meddelandena i Dagens Nyheter hade medfört att upplysningar om de olika fallen begärts från legationen i Berlin. Det är mycket möjligt att det icke finns flera, eller i alla händelser inte många fall sådana som Isaksons. Man har förmodligen kommit med ett notvarp förnynda finnar — af hvilka det enligt hans uppgift skulle finnas 2,800 under tvångsutbildning i Lockstedt — och utän papper som han var har han haft svårt att klara upp sin sak. Men att denne man, därför att han mot sin vilja fått göra något närmare bekant skap med tyska militära förhållanden, skall hållas i fängelse "till krigets slut" är något väl starkt.

Svenska Socialdemokratiska partiets medlemsantal.

Det socialdemokratiska partiets medlemsantal vid tredje kvartalets slut, den siffran, som nu ligger till grund för det pågående valet till riksdagen, var 99,405, eller en ökning af cirka 12,000 personer från årets början. Arbetsrekommunernas antal har under samma tid ökat med ett 20-tal.

Torr i Indiana.

Guvnörn P. Goodrich underreknade i föredags förbudsdebatten, som hölls i Indianapolis den 2 april 1918. Lagen förbjöd försäljning och tillverkning af rusdrycker samt annonsering om och bortgiftvande af sådana

själfräjdiga kvinnotypen med stor arbetsprestation, den moderna kvinnan m. a. o., visat sig vara den som bäst anpassar sig för dagens och morgondagens kraf. Man kan icke förut säga, att hon i likhet med underrättstjänstaren och groft artilleri skulle vara en upplifning som för nya utrensningar i krigstid. Efter kriget får man ingen användning för förstöreresedskap men väl för uppbyggande krafter, för pliktighet, tålmodighet och försöksamhet. Därför är det troligt, att den nya kvinnotypen kommer att hålla sin ställning efter kriget. Den själförsörjande är nu definitivt etablerad i tillvoren. Hennes specifika problem finnas alltjämt kvar, men man kommer inte längre att ta bort tid med att diskutera, hur man skall kunna undgå dem. Man får se till hur de kunna lösas. Xi-van arbetsgivaren måste komma därhän, att han tar hänsyn till arbetarskän — husemödorns önskemål i stället för att rätta henne som arbetskräft. Det är en ganska prosaisk form för tillvaro, som visar sig för inflitningen i framtiden. En författare som har detta klart för sig, är H. G. Wells. Han ser framtidens kvinna nykter och dämpad, en arbetsträls som mannen. Hon får mycket liten plats för koketeri och romantik under sitt dagliga

(Forts. å sid. 5.)

Krigskronikan.

Britternas är segriker både mot tyskarna i väst och turkarna i Mesopotamien.

CALIFORNIA SAKNT.

TYSKA VAROR VIA SVERIGE OCH ENGLAND TILL AMERIKA.

Onsdagen den 7 februari.

Från Paris meddelas, att franska krigsflågor i Tyskland varit utsatta för förtv såsom i Inkvistionens dagar. — Den tyska hjälpgångaren Lars Kruse såktes i middagens närheten på den belgiska kusten. Endast en af besättningens räddades. — Officiellt meddelades från Berlin, att ett tyskt öplan den 3 febr. med framgång bombarderade hamnverken vid Dunstrik, hvilka antändes. — Britterna ha tagit 1,000 yards af tyska löpgrävar i trakten af Grandcourt, sydväst om Bapaume. Tyskarna skörde icke det minsta motstånd. De tyska befästningarna på den holländska gränsen är uppfyllda af soldater, och befolkningen i gränständerna bereda sig på flykt. — Konung George öppnade i dag det brittiska parlamentet. I tronprat uppmannade han imperiet att stå fast, tills segern är vunnit. — 200 personer från af Schiebuisch, en dynamitfabrik vid Oelmünd, nära Köln, sprang i luft.

Torsdagen den 8 februari.

Från London meddelas, att tyskar ha främt byn Grandcourt, som helt utrymt från brittiska händer. — Hårtigen af Abruzzi, befälhavare öfver den italienska flottan, har afgått och efterträdas af viceamiral Paolo Tilhon di Revel. — Den stora brittiska passagerarfartygsflotta har vid den irländska kusten torpederats utan varning af en tysk submarine och blifvit sänkt. 41 människor omkommo. Ångaren fört ammunition och proviant för den brittiska regeringen.

Freddagen den 9 februari.

Britterna ha tagit en stark position nära Sally-Salissell på Sommerfont. Flera löpgrävar ha afven tagits nära Grandcourt. Britterna ha tagit tre kvarts mil mark sedan nyåret. De allierades förpostar i Macedonien ha tagit Ojan och stå nu framför Vesto. — Stuart Lyon, redaktör för Toronto Globe, har blifvit utsedd till canadiska representant vid fronten i Frankrike. — På det irländska nationalpartiets möte i går beslöt att hos den brittiska regeringen anhänga om de fria institutioner för Irland, som England länge utlovat. — Bonar-Law ankom på måndag i det brittiska underhuset begära en krigsbudget på 550,000,000 pund, 200,000,000 pund behövas för krigstöring till den 31 mars. — Potatisbist hotar England till i månad.

Lördagen den 10 februari.

Den brittiska Ångaren Vedamora har blifvit sänkt. 25 personer omkommo, däribland en amerikan. — Den rumänska generalen Sococu har dömts till fem års fängelse för de tel han begått vid slaget vid floden Argechu. — En fransk aviatur nedsläppt i går kväll bakom på järnvägsstationen och barrackerna i Karlsruhe, Baden.

Måndagen den 12 februari.

Britterna ha haft större framgångar i Mesopotamien mot turkarna, hvilka tvingats tillbaka från 800 till 12,000 yards. Kut-el-Amara fallt är emottaget en förstrå. Ett större antal belevier har deporterats till Tyskland för att arbeta i ammunitionfabriker. — Järnvägen från Petrograd till den istria hamnen Alexandrovsk vid Norra labofvet är nu fullbordad. Det blir ett stort betydelse för import af proviant och ammunition för de tyska trupperna. — I lördags togo britterna ett starkt system af löpgrävar norr om Beaumont-Hamel i Ancrettrakten. 250 fångar togo. — Från New York meddelas idag, att en tysk submarine i 6 de gick in i den spanska hamnen Las Palmas, Kanarieöarna, och sänkte det grekiska fartyget Spyros.

Tisdagen den 13 februari.

Britterna ha tagit ytterligare 600 yards af tyska löpgrävar i trakten af Beaumont. — King har afbrutt diplomatiska förbindelser med Tyskland, meddelas från London. — Den amerikanska hjälpkommisionen i Belgien har officiellt notifierat de tyska myndigheterna, att amerikaner ej vilja deltaga i hjälparbetet i Belgien och norra Frankrike.

Meddelanden från och om de skandinaviska länderna.

Per telegraf.

I ett telegram från Kristiania af den 1 febr. meddelas, att norska regeringen af den 30 jan. i någon grad mildrat det 1 oktober i följ uttågade förbudet för krigsförande maktas subminer att uppehålla sig i norska färvatten. Som våra läsare torde erinras sig var det med anledning af detta förbud — till ordalagen likalydande — med det tidigare svenska förbudet — som Tyskland protesterade till Norge och hotade med en brytning. De mildrade bestämmelserna torde vara att anse som en eftergift. Icke desto mindre heter det i ett trådlöst telegram från Berlin af den 3 febr., att Tyskland sändt en skarp protest till svenska och norska regeringarna med anledning af förbudet för främmande

(Forts. å sid. 5.)

35 soldater skadade i tagolycka.

Ett truppåtgång med 300 fransk-canadensiska soldater urspårade.

VAR DET ETT ATTENTAT?

Ett truppåtgång på G. T. P. med 300 soldater från 233 French-Canadian Battalion från Edmonton urspårade till det 1 torsdags morg. 37 mil väster om Winnipeg. De fem sista vagnarna, fyllda med sofvande soldater, kastades ned i ett djupt dike. Som ett under icke det bekräftas, att ingen dödad. 35 soldater erhöello emellertid mer eller mindre svåra skador. Tjugofva af de värst skadade fördes med nästa tåg till Winnipeg, där de inlades på sjukhus.

Bataljonens befälhavare, öfverste-lejtnant Leprohon, blef inständ i sin söfupå. Man måste hugsa sönder denna för att få honom ut. Han var emellertid ökad. För en tidningens skakande upplevelse han varit med om, ehuru han varit med om ganska heta strider vid fronten.

Orsaken till olyckan var, att en skeva på något sätt kommit lös. Lokomotivet och de första fyra vagnarna kommo emellertid ökad till det farliga trålet. Olyckan inträffade strax efter det tåget med stor hastighet passerat Fortier, några mil öster om Fortage la Prairie.

Man misstänkte först, att ett attentat förelåg, helst som bataljonens befälhavare dagen förut motagitt ett anonymt hotbref på franska, hvarit skulle hindras att på fronden. Det har emellertid senare visat sig, att med all sannolikhet en ren olyckshändelse föreligger.

Blir lag.

Immigrationsbollen med klausulen om läroprov, som veteblags af presidenten, blef i tisdags f. v. lag, med delans från Washington. Senaten har nämligen genomträtt den med 62 röst mot 19.

Hemsk hotellbrand i Minneapolis.

Kenwood hotel i Minneapolis blev brann tidigt i måndags morg. 13 personer saknas och man fruktar, att de omkommit. Flera blefvo skadade.

Subminer att uppehålla sig i svenskt eller norsk farvatn. Det är särskildt mot Norge protester af riksd. I den half-officiella Deutsche Allgemeine Zeitung uttryks bl. a., att man hvarken i Sverige eller Norge förmår uppfatta den tyska synpunkten i frågan, men uttalar förhoppningen, att tvisten icke skulle leda till någon allvarlig konflikt.

Svenska riksdagen vidtog i tisdags f. v. åtgärder som syftade till ett uppvisning i försöken genom att bevilja full försäkning från regeringen icke blott af svenska fartyg utan äfven att de i utlandet registrerade, som användas i sjöfart på Sverige.

Reutertelegram från Stockholm i fredags d. 8 säger att civildepartementet på grund af kolbristen bestämmt restriktioner för all passagerartrafik på statens järnvägar. Dylika för godstrafiken emottas.

Kronprinsessan med hofdamerna och amerikanska ministern Morris af svenska merverkande öppnade i lördags en stor valgrenshetsbasar med 8,000 artiklar, som blifvit fördärgliga de af kristfångar från alla de krigsförande länderna. Medlemmar af kungliga huset, diplomatiska kåren och aristokrater voro tillåtnade för basarens öppnande. Mrs Morris håller nu på med anordningar för en permanent depå i Stockholm för försäljning af arbeten som tillverks af krigsfångar. Inkomsten skall användas till förmån för dessa fångar.

I ett telegram från Stockholm i lördags d. 8. sägs det att svenska pressens protester mot engelsmäns befäglag på svensk post framkallat en förklaring från brittiska censuren, att i många fall postsäckar, som till det ytterre voro svenska i själfva verket voro tyska och blifvit ompackade "Dagens Nyheter" hade på grund af denna förklaring uppdragit åt sin korrespondent i Göteborg att söka utrensna hur därmed förhöll sig. Resultatet framhåller att censuren uppgift var att de tyska varor i ansenliga kvantiteter blifvit ompackade i Göteborg. "Tyska fabriköret", säger tidningen, "sånde varor i paket på ett kvader, hvilka firmor i Göteborg befordrade vidare. Vårdefulla industriprodukter, som blifvit ompackade i svenska poetsäckar, blefvo på så sätt sända öfver England, hufvudsakligen till Amerika. Det är tydligt att affären måste ha varit omfattande, enär två firmor hade flera bifråden sylvast sådd ärmad. Det sägs att till myndigheterna också hade det samma. Af fören ledder till stor bitterhet i sjöfartskretsar, emedan den gaf anledning till kvarhållande af fartyg i England."

New York den 6 febr. — De norska Ångarna Heimland I, Jerv, Hecla, Porta och Ymer ha blifvit sänkta.

Amerika tvekar.

Krigsförklarngen mellan Tyskland och Förenta Staterna åter ännu vänta på sig.

EN DISKUSSION.

SVERIGE PROTESTERAR MOT SUBMARINKAMPANJEN.

När tidningen går i press meddelas, att Förenta Staterna vägrat att, såsom Tyskland genom den schweiziske ambassadören i Washington föreslåg, diskutera förhållandet mellan Förenta Staterna och Tyskland, så länge Tyskland ochejade submarkampjan på går.

När detta på måndag morgon skrifves, har Förenta Staterna ännu icke lyckats komma in i kriget, eller har det kanförstärkt saggt lyckats hålla sig utanför. De diplomatiska förbindelserna mellan Tyskland och Förenta Staterna. Den amerikanska ambassadören i Berlin James W. Gerard har lämnat Tyskland och anlände i söndags i sällskap med 120 amerikanska till Zürich, Schweiz. Det hade gitt sensationell rykten om att han skulle kvarhållas i Tyskland, tills den tyske ambassadören i Washington, greve Bernstorff, i säkerhet anlände till Tyskland. Dessa rykten ha emellertid visat sig vara grundlösa. Greve Bernstorff med stabschefser som idag, onsdag, från New York med ångaren Frederik VIII och reser han via Norge till Tyskland.

I lördags meddelades från Washington, att Tyskland sändt en kommunikt till Förenta Staterna med försäkning om att de två regeringarna skola diskutera, huru kriget skall kunna undvikas mellan de båda länderna. Kommunikationen har antagligen sändts öfver Schweiz. Något officiellt har ännu icke lärt sig, att detta skrifvis, meddelats härom. Korrespondenterna till tidningarna i Kanada lära först, att kommuniktet mottagits mycket kallt i Washington. Det vill dock se ut som om president Wilson skulle vara högd för en dylik diskussion. — Åtminstone ha alla hans handlingar hittills gifvit vid handen, att han i det längsta ämnar söka undvika kriget. Han har bland annat lärt först, att hvarje krankning från Tyskland först kommer att nogt undersökas, och blir man därigenom i tillfälle att draga ut på tiden.

Under tiden bereder sig emellertid Förenta Staterna på ett eventuellt krig. Man söker sätta både armén och flottan i skick för att kunna slå till om det så skulle behövas.

Den tyska submarkampjan är i full gång, och många fartyg ha blifvit sänkta och äfven människolifv gått förlorade. Kampen betecknas dock såsom icke fullt på lyckad och kraftig som man trott, att den skulle blifva. Rykten om att amerikanska lifv gått förlorade ha gått nästan hvarje dag förre veckan, men det har icke bevisats ännu att så skett. I söndags meddelades från London, att det brittiska fartyget Japanese Prince utan varning blifvit sänkt af en tysk submarine. Det uppgafs, att 25 amerikanska matlutar befunno sig ombord. Huruvida dessa omkommo eller loke, medelaf ej.

Några amerikanska fartyg för submarknaden ha ännu icke vilglat lämna New York. Det kännes för det amerikanska folket ganska obekvämligt, att den amerikanska handelsflottan på detta sätt skall vara bunden, och många yrka på att amerikanska fartyg skola trosas den tyska submarkproklamationen. Det talas äfven om att amerikanska båtar skola förses med kanoner för att försvära sig mot submarkiner. Men därom har ännu ej något officiellt meddelats.

De diplomatiska förbindelserna mellan Förenta Staterna och Österrike-Ungern ha ännu icke afbrutits, men man förmodar, att det icke kan undvikas. Brasilien är tydligen det enda neutrala land, som erhållit en not från Österrike-Ungern af samma innehåll som den tyska. Brasilien, som redan protesterat mot Tysklands not, kommer att protestera äfven mot Österrike-Ungerns.

Från Stockholm meddelades i onsdags, att Sverige icke ämnar antaga president Wilsons inbjudan att afbruta diplomatiska förbindelser med Tyskland. Den svenska regeringen skall emellertid protestera mot Tysklands submarkinpolitikk. Danmark ser sig ej heller i stånd att följa president Wilson. De tre nordiska länderna ämnar handla gemensamt och en konferens mellan dem hållas f. n. i Stockholm. Mot detta svar något telegram från London af i lördags, som är af följande lydelse: "Storbritannien kan ej förstär den svenska noten till Förenta Staterna. Regeringen i Stockholm har intagit en blet motsatt ställning till alla andra neutrala. Holland håller fullständig med president Wilson."

Den brittiska regeringen kommer antagligen att anordna det så att fartyg från de skandinaviska länderna icke behöva anlåpa Kirkwall, som ligger inom submarkinonen. De lära i stället skola anlåpa Bermuda eller Halifax för att där inspekteras.

En ganska stor orö räder naturligen i de neutrala länderna, och redan har man där börjat känna det ekonomiska trycket af den tyska submarkin-kampjan. Meest lära Holland, Spanien och Schweiz lidit.

"Stockholm" är en lyckan

Svenska Amerikalinjens trafikresultat utmärkt.

15,000 AKTIEÄGARE.

Omkring ett år har nu Svenska Amerika-linjens ångare Stockholm varit i verksamhet. Det äger då ett visst inträde att jämföra det uppnådd af trafikresultatet med beräkningarna i den ommånade planen, då denna främst torde ha förordet den stora anslutningen af aktieägare. Det är såserligen intet annat svenskt bolag, som kan räkna med att ha sina aktier placerade på omkring 15,000 personer. Några mera detaljerade siffror, lämpade för en jämförelse, ha för närvarande ej stått att erhålla från linjen, endast siffror angående passagerarantal och godsmängd under första verksamhetsåret. Sammanlagt har ångaren Stockholm under sju resor fraktat omkring 7,500 passagerare och 60,000 tons gods; den sistnämnda siffran har fördelat sig med 2.3 på hemfrakt och 1.3 på utgående frakt. Persnra fram och åter blir detta i medeltal 1,070 passagerare och 8,500 tons gods.

Den Lundgrenska inkomstberäkningen utgick i motsvarande fall från ett passagerarantal af 900 och 3,000 tons gods. I båda fallen är alltså beräkningen överskriden. Däremot ha biljettprenen måst afsevärdd höjas för att uppväga de nu starkt stegrade driftkostnaderna. Beräkningen utgjot biljettprenen i tredje klass 150 kr., i andra 210 kr. och i första 325 kr. De nuvarande priserna äro 185 kr. i tredje, 300 kr. i andra samt mellan 400 och 500 kr. i första klass. Nåra lyxbytter betinga därtill ännu bögre pris. Däremot har antagligen att en bit skulle hinna göra två turor i månaden visat sig alltför optimistiskt, men det är att märka att Stockholm icke har fullt 19 knops fart, som de beräknade nybyggda båtarna skulle haft.

I stort sett torde emellertid den första planen redan ha visat sig vara ganska väl grundad. Man har därtlill anledning att hoppas att, särskild efter den senaste stegringen af linjefrakterna, det ekonomiska utbytet snart skall visa att linjen är baraktlig och innesluter möjligheten till en kraftig utveckling.

Den svenska riksdagen öppnas.

Med öfliga ceremonier.

Riksdagens högtidliga öppnande ägde rum den 16 jan. under sedvanliga former. Kamrarnas ledamöter samlades kl. 10.30 i riksdagshuset, hvarer för sig i procession åtogde till slottet, där gudstjänst förrättades af biskop Bergqvist som till text valt Joh. 13. 4. 5. Efter slutad gudstjänst begäfvos sig kamrarnas ledamöter till rikssalen. En stund därefter, infunno sig till hoflokaler kronprinsessan, småprinsarna Gustaf Adolf, Sigvard, Bertil och Lennart samt prinsessorna Ingeborg, Ingrid, Margareta, Märta och Astrid. Bland seraffmerriddarne tor prins Bernadotte plats. Sedan justitie- och militiebyråmännen intagit sina platser, intogade drabanterna och statorhvarer kongunen inträdde, samt förträdd af högre hofbunktioner samt följd af kronprinsen, prinsarna Wilhelm, Carl och Eugen samt statsrådens ledamöter. Sedan kongunen intog sin plats på tronen, skändes ljud af riksmarskalken, etc. Prinsabild till rikssalen. Sedan kongunen uppläste frontal, hvars hufvudsakliga innehåll förut telegrafiskt meddelats.

Härefter framträdde statsministern och uppläste berättelsen öfver sedan sig i rikets styrelse tilldragit senaste riksdag.

Sedan kamrarnas talman framför sina hyllningar och finansministern därefter till talmanens öfverlämnat hvar sitt exemplar af statsverkspropositionen, var den högtidliga akten slut. Till talman och vice talman i Första kammaren har utsetts de förutvarande, landshövdingen greve H. Hamilton och fi staterdet T. Odenberg. Till talman och vice talman i Andra kammaren ha utsetts landshövding Vidén och hr Daniel Persson i Tällberg. Vid riksdagens öppnande ha de olika partierna följande sammansättning. Första kammaren: 90 högermän, 44 liberaler och 16 socialdemokrater. Andra kammaren: 86 högermän, 57 liberaler och 87 socialdemokrater.

1918 års riksstat, sådan den af k. m. t. framlades för riksdagen, balanserar på en summa af 480,724,200 kronor. I det statsförelag för 1917, som ingick i den vid 1916 års riksdags öppnande aflämnade statsverkspropositionen var sluttsumman kr. 414,254,000. Den i 1916 års riksdag fastställda riksstaten för 1917 balanserar på 446,995,100 kr., som betecknar en höjning af ursprungliga förslaget med öfver 22 millioner kronor.

Notabelf dödsfall.

Hårtigen af Norfolk, en af Englands främsta aristokrater och den mest kände engelske katoliken, afled i London i söndags efter endast några dagars sjukdom. Han var född 1847.

Affiden kardinal.

Kardinal Diomed Falconio, fört apostolisk delegat till Canada, afled i onsdags i Paris. Han var född i Italien år 1842.

En donation.

Till American-Scandinavian Foundation för utgiftvande af fyra skandinaviska verk.

PA ENGELSKA.

CHARLES C. PETERSON I CHICAGO AR MECENATEN.

Inom den kända stiftelsen American-Scandinavian Foundation, som har sitt huvudsäte i New York City, har det länge varit ett önskemål på ett mera effektivt sätt kunna bedriva den verksamhet, stiftelsen gjort till sin. Men med de fonder, som för närvarande stå till dess förtogande, har stiftelsen sett sig nödsadakt att i sitt arbete hålla sig inom ganska snävt tillägna gränser. Dessa gränser ämnar man emellertid, som vi förut varit i tillfälle omnata, vidgående, med ett utsträckt verksamhetsområde, förnas naturligtvis ytterligare medel.

För att drifva frågan om sättet för nya medels erhållande hade härom dagen i Union League lokal i Chicago sammankallats ett möte mellan några af stiftelseens ledande män, såsom professor W. H. Shofield, redaktören för tidningen Independence, hr Hamilton Holt och stiftelseens sekreterare dr. H. G. Leach samt de mest framstående och inflytelserika svenska, norska och danska män i staden Chicago hr Till sammåntradt hade St. John's konsuleria i Chicago för de tre skandinaviska länderna, och bland de närvarande märktes följande händamän: advokaten J. Bernhard Anderson, professor J. Carlson, skulptören Frank Gustafson; bankdirektören Henry S. Henschen, professor John E. Hillberg, direktören N. A. Nelson, öfverdomaren Harry Olson, direktören Charles S. Peterson, professor Wallenius m. fl. Ett ungefär lika stort antal norsk- och dansk-amerikaner i Chicago hedrade sammanträdet med sin närvaro.

En mängd tal höllos, hvilka nästan samtliga öfnynnade i det att de närvarande förbundet sig att med all kraft och energi verka för stiftelseens vidare utveckling samt att gifva företaget både moraliskt och finansellt understöd. Det påpekades särskild vid mötet, att stiftelseens hvarje år tyvas lämna af slag åt minst 50 personer, som söka stiftelseens stipendium, och hvars meriter fullt berättigadt dem att erhålla ett dylikt understöd. De talrika afslagen ha berott på den otillräckliga fonden. Afkastningen af den Paulsen-ska donationen, hvilken som bekant ligger som grund för stiftelsen och dess verksamhet, belöper sig årligen till ungefär \$17,000. Af denna summa kan endast 36,000 gå till stipendier. Det resterande beloppet användes till organisationskostnader, utgiftvande af stiftelseens månadsmagasin "The Review", öfversättning och utgiftvande af flera av de skandinaviska litterära klassiska) o. s. v. Den sist nämnda utgiften uppgår per år till \$1,500 för tvänne verk.

D